

รายละเอียดของรายวิชา
คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
ศศ 0207 ภูมิปัญญาในหลวง The King Wisdom
2. จำนวนหน่วยกิต
3(2-2-5)
3. หลักสูตรประเภทของรายวิชา
อนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น กลุ่มวิชาชีพเลือก
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอน
อาจารย์กฤษณ์จันทร์ สิงห์สุ ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 3
5. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน
ไม่มี
6. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน
ไม่มี
7. สถานที่เรียน
หน่วยจัดการศึกษาอำเภอดงหลวง วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
8. ครั้งที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- 1) เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชา ทั้งในแง่ความหมาย ขอบข่าย การเกิด การดำรงอยู่และการพัฒนาของภูมิปัญญาในหลวงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาชุมชน
- 2) เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจความสำคัญของภูมิปัญญาในหลวงต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- 3) เพื่อให้ศึกษามีความเข้าใจรายละเอียดของภูมิปัญญาในหลวง ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต สามารถบูรณาการเนื้อหารายวิชาและกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสามารถวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาภูมิปัญญาในหลวงให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชา ความสำคัญของภูมิปัญญาในหลวงของการดำรงชีวิต การพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการทำนุบำรุง การรักษาคุณค่าให้คงอยู่ จึงต้องมีการเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาในหลวง ที่หลากหลายอย่างเป็นรูปธรรม และการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนและกิจกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมความเข้าใจ การตระหนักในคุณค่า และการสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาพระราชประวัติ พระราชจริยวัตร พระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท พระราชดำริ พระราชนิพนธ์ในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการตามพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการดิน น้ำ และป่า ทฤษฎีใหม่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ศึกษาและพัฒนาการศึกษา กรณีตัวอย่างการนำภูมิปัญญาในหลวงไปปฏิบัติ

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย (คาบ/ชั่วโมง)	ฝึกปฏิบัติ (คาบ)	ศึกษด้วยตนเอง (คาบ)	สอนเสริม
30	30	75	สอนเสริม/ให้คำปรึกษา ตาม ความ ต้ อ ง การ ของนักศึกษาเฉพาะราย

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับห้องทำงาน ตารางสอนเวลาว่างในแต่ละสัปดาห์
- อาจารย์ประจำวิชาจัดเวลาให้คำปรึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อกลุ่มเรียน

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรมจริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1.1.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทั้งในทางวิชาการและวิชาชีพ
- 1.1.2 มีระเบียบวินัย อดทนเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 1.1.3 รู้จักความจริงของชีวิต และคุณค่าความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
- 1.1.4 เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 1.1.5 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กร ชุมชนและสังคม
- 1.1.6 สามารถวิเคราะห์ประเมินผลกระทบจากการการดำเนินโครงการพัฒนาและโครงการวิจัยที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคม
- 1.1.7 มีจิตสำนึกรักถิ่นฐาน/บ้านเกิด และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม

1. 2.วิธีสอน

- 1.2.1 ยกตัวอย่างสอดแทรกในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน และให้นักศึกษาร่วมอภิปรายแนวปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม
- 1.2.2 กำหนดให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยเลือกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ
- 1.2.3 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปบทเรียนจากกรณีตัวอย่างจากการลงพื้นที่ภาคสนามวิจัยในการนำเสนอ

1.3 วิธีการประเมินผล

- 1.3.1 สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
- 1.3.2 พิจารณาเรื่องความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบจากการเข้าเรียนและการส่งงานตามที่มอบหมายได้ตรงเวลาและถูกต้องเรียบร้อย
- 1.3.3 ประเมินผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์กรณีศึกษา
- 1.3.4 ประเมินผลจากการนำเสนอโครงการ และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม
- 1.3.5 ประเมินความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาโดยรวม กรณีไม่ผ่านเกณฑ์ต้องทำกิจกรรมเพื่อสังคมเพิ่มเติมก่อนจบภาคการศึกษา

2. ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ความหมาย ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
- 2.2 รู้จักตนเอง ชุมชนท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคการทำงานกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
- 2.3 ดำรงชีวิตและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้รู้เท่าทันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการทันสมัย รวมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สังคมในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
- 2.4 มีความรู้ในแนวทางของหลากหลายสาขาวิชาเพื่อให้เล็งเห็นมิติการพัฒนาแบบองค์รวม โดยสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5 สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน และชี้นำสังคมให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามวิถีของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

วิธีสอน

การสอนแบบบรรยายเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในวิชา และขั้นตอนการนำความรู้ไปประยุกต์และสามารถปฏิบัติได้จริงอย่างสร้างสรรค์ และศึกษาเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน รวมทั้งฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับสภาพการณ์หรือปัญหา เพื่อก่อให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาหาองค์ความรู้ และรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

วิธีการประเมินผล

- 1) วัดผลตามแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ
- 2) ความสามารถในการอภิปรายและตอบคำถามบนฐานของข้อมูลความรู้
- 3) ผลการนำเสนอรายงาน การศึกษาค้นคว้ากรณีตัวอย่าง
- 4) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมตามที่มอบหมาย

3.ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาความรู้ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดแบบบูรณาการเชื่อมโยงให้เห็นถึงลักษณะสาเหตุ ผลกระทบ ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมโดยสามารถสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการพัฒนางาน และกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาชุมชน สามารถพิจารณาตามคุณสมบัติดังนี้

- 3.1 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ รอบคอบ แก้ปัญหาและพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข
- 3.2 สามารถสืบค้นวิเคราะห์ ตีความ และประเมินสารสนเทศ จัดลำดับความสำคัญ และสรุปประเด็นปัญหาต้องการของชุมชนท้องถิ่นและเสนอแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม
- 3.3 สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสม
- 3.4 สามารถมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมชุมชนผ่านการทำกิจกรรม โครงการต่างๆ เพื่อสร้างเป็นนวัตกรรมองค์ความรู้ให้ชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

วิธีสอน

การสอนแบบบรรยายการอภิปราย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยกระบวนการตั้งคำถาม วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ อันจะมีผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาแตกฉาน เกิดแนวคิดหลากหลาย มีวิจารณญาณ สามารถบูรณาการความรู้ในการพัฒนาตนให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามสภาพความเป็นจริงในงานพัฒนาชุมชนได้

วิธีการประเมินผล

- 1) วัดผลงานจากกระบวนการวิเคราะห์และการจัดการแก้ไขปัญหาตามประเด็นที่กำหนด
- 2) การนำเสนอผลงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการอภิปรายกลุ่ม
- 3) สังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในโครงการ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลหรือ กิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ตรวจสอบผลงานกรณีศึกษาและการสังเคราะห์ถอดบทเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการความรู้

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

4.1 สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นในกลุ่มได้ทั้งในบทบาทของผู้ผู้นำ และผู้ร่วมงานเพื่อสร้างการทำงานเป็นทีมและแก้ไขข้อขัดแย้งได้อย่างสันติภาพและสันติสุข

4.2 สามารถติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อการประสานงาน ประสานความร่วมมือกับกลุ่มคนฝ่ายต่างๆ ที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 มีประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในภาคส่วนต่างๆ

4.4 สามารถให้ความช่วยเหลือและเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

4.5 สามารถวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4.6 มีความรับผิดชอบตามบทบาท หน้าที่ของตนเอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม

วิธีสอน

การเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและร่วมมือกันผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น เกม การอภิปรายกลุ่ม และความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบทางสังคม รวมทั้งสามารถนำไปสู่การสรุปทบทเรียนปัญหาการพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานและกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินตนเองและเพื่อน ตามประเด็นที่กำหนด
- 2) สังเกตจากการนำเสนอผลงาน และพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม
- 3) วัดผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานจริงตามโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อสังคม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

5.2 สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์

5.3 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม

5.4 สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

วิธีสอน

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี (Technology Related Instruction) อาทิ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ รวมถึงการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเชิงตัวเลขหรือสถิติมาใช้อ้างอิงในงานพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งนำเสนองานผ่านการอภิปรายกลุ่มโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

วิธีการประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมในการสื่อสาร
- 2) การนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเลือกใช้
- 3) ตรวจสอบความถูกต้องและคุณภาพผลงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่ คาบ	หัวข้อ/ สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการ สอน/ชิ้นงาน	ผู้สอน
1-2	- อธิบาย Course Syllabus ชี้แจงแนวทางการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่จะเกิดผลประโยชน์ ต่อนักศึกษา - ทดสอบก่อนเรียน - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น: เครื่องมือที่สำคัญ ในการพัฒนาชุมชน(ความหมาย ขอบข่าย)	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปราย ศึกษาค้นคว้า -แบบทดสอบก่อนเรียน	
3-4	-ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น -รากฐานของภูมิปัญญา -ลักษณะของภูมิปัญญา	-บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปราย ศึกษาค้นคว้า -มอบหมายงาน	
5-6	- การเกิด การดำรงอยู่และการพัฒนาของภูมิ ปัญญาท้องถิ่น -การถ่ายทอดภูมิปัญญา -เครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดภูมิปัญญา	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบอภิปราย ศึกษาค้นคว้า	
7	-การจัดการความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	-บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปราย ศึกษาค้นคว้า	
8	สอบกลางภาค		
9-10	-ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น -แนวทางการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น -แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปราย จากกรณีศึกษา ศึกษาค้นคว้า มอบหมายงาน	
11-12	-แนวทางการพัฒนาและการเชื่อมโยง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาสากลเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปราย	

สัปดาห์ที่ คาบ	หัวข้อ/ สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการสอน/ ชิ้นงาน	ผู้สอน
	-การศึกษากรณีบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ -การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากงานวิจัย	จากกรณีศึกษา ศึกษาค้นคว้า มอบหมายงาน -การศึกษาจากงานวิจัย	
13-14	การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น (ภาคสนาม): การบูรณาการกับกิจกรรมนักศึกษา (ด้านการ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม)	-ศึกษาค้นคว้า/ศึกษา ชุมชนโดยมีอาจารย์ ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ -มอบหมายงาน	
15	-นำเสนอรายงานในห้องเรียน -นำเสนอผลการศึกษาผ่านสื่อสาธารณะ เช่น youtube, facebook	-ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปรายกลุ่ม โดยมี อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ - นำเสนอและส่งรายงาน	
16	-สรุปและทบทวน -ทดสอบหลังเรียน	ร่วมวิเคราะห์ ถาม-ตอบ อภิปรายกลุ่ม -แบบทดสอบหลังเรียน	
16	สอบปลายภาค		

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัดส่วนที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
1	1.1,1.5,1.6,2.1, 2.2,2.3,2.4,2.5, 3.1,3.2,3.3,3.4, 4.3,4.7,4.8,5.3	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	8 17	30% 30%
2	1.1,1.2,1.3,1.4, 1.5,1.6,1.7,2.1, 2.2,2.3,2.4,2.5, 3.1,3.2,3.3,3.4, 4.1,4.2,4.3,4.4, 4.5,4.6,4.7,4.8, 5.1,5.2,5.3,5.4	การร่วมวิเคราะห์ การค้นคว้า การทำ รายงานและการพิจารณาผลงาน การถาม-ตอบ การอภิปรายกลุ่ม การทดสอบย่อย	ตลอดภาคการศึกษา	30%
3	1.1,1.2,1.4,1.5, 2.2,4.1,5.3	การส่งงานตามที่มอบหมาย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็น ในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	10%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ. 2551. วิถีชุมชน คู่มือการเรียนรู้ที่ทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก. นนทบุรี: หนังสือดีวัน.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. 2554. วิถีชุมชน เครื่องมือ 7 ชิ้น ที่ทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก. นนทบุรี: สุขศาลา.
- โกวิท พวงงาม .2553. การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- จารุวรรณ ขำเพชรและคณะ. 2549. ทุนวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้ตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจษฎา นกน้อย. 2552. นวัตกรรมการจัดการความรู้และการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส.
- ชาติรี เจริญศิริและคณะ. 2547. ประชาคมนำกับการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริม การจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- ณัฐยา สันตรการผล (แปล). 2554. การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส (1989).
- ธนิช เลิศชาญฤทธิ. 2554. การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์ .2553. ชุมชนศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2550. จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- เบญจวรรณ วงศ์คำ (บรรณาธิการ). 2546. ชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการความรู้โดยอิสระ. เชียงใหม่: วนิดา เพลส.
- ประยงค์ ธรรงค์ และคณะ. 2555. แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา การพิมพ์.
- ประพนธ์ ผาสุขยัต. 2550. การจัดการความรู้ (KM) ฉบับขับเคลื่อน LO. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.
- พัชรินทร์ ลีรสุนทร. 2550. ชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้: แนวคิด เทคนิค และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: วี พรินท์ (1991).
- พิทยา ว่องกุลและคณะ. 2552. เครื่องมือทางวัฒนธรรม: หนังสือสุ จิ ปุ ลิ. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- ไพโรจน์ ชลารักษ์. 2551. การจัดการความรู้: สังกัทางทฤษฎี. นครปฐม: เพชรเกษม พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- วิจารณ์ พานิช. 2549. KM วันละคำ “จากนักปฏิบัติ KM สู่นักปฏิบัติ KM”. กรุงเทพฯ: ตาตา พับลิเคชั่น.
- วิจารณ์ พานิช. 2549. การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ตาตา พับลิเคชั่น.
- สนธยา พลศรี .2533. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เสรี พงศ์พิศ. 2548. ชาวบ้านชวนคิด ภาพนิมิตการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ. 2552. ยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ. 2552. วิถีชุมชนพอเพียง. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ. 2555. แผนที่ชีวิต เข้มทิศชุมชน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

ศศิธร ออบกลิ่น(บรรณาธิการ). 2549. นานาเรื่องราวการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ปีม แอดเวอร์ไทซิ่ง.

อัญญาณี คล้ายสุบรรณ. 2550. การจัดการความรู้ฉบับปฐมบท. นครปฐม: เพชรเกษม พรินติ้ง กรุ๊ป.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลรายวิชาที่จัดทำโดยนักศึกษาจากการจัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- 1) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- 2) ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินผู้สอน และประเมินรายวิชา
- 3) ให้ข้อเสนอแนะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ผู้สอนทำเป็นช่องทางสื่อสารกับนักศึกษา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนมีกลยุทธ์ดังนี้

- 1) การแลกเปลี่ยนสังเกตการณ์สอนของอาจารย์ประจำวิชา
- 2) ระดับผลการเรียนของนักศึกษา
- 3) การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

เมื่อได้ผลประเมินการสอน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการสัมมนาการจัดการเรียนการสอน การวิจัยชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- 1) ในระหว่างกระบวนการเรียนการสอนมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในผลการเรียนรู้ที่วัดและประเมินผลผ่านแล้ว
- 2) ในการสอบปลายภาคให้มีการวัดและประเมินผลผลการเรียนรู้ที่สำคัญๆ อีกครั้ง
- 3) การสอบสัมภาษณ์เพื่อประมวลการเรียนรู้ในรายวิชา
- 4) การตรวจผลงานให้มีการสุ่มสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลงาน

5. การดำเนินการทบทวนและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชาเพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้นดังนี้

- 1) ปรับปรุงรายวิชาอย่างน้อยทุก 4 ปี เชื้อตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์
- 2) เปลี่ยนหรือจัดการเรียนการสอนเป็นทีมหรือแบ่งหัวข้อ/ผลการเรียนรู้ในการสอนของอาจารย์ประจำวิชา